

Знову розглядала фото: ну який же гарний, і такий дорослий став. Якось раніше вона не дуже помічала. І в цих джинсах він просто неймовірний. Уже сто чотирнадцять лайків за один день, ого.

«І чого це я не можу лайкнути його фотку? — думала собі Олеся. — Ми ж друзі, чи як! З раннього дитинства, між іншим, з п'яти років. Та я його все своє свідоме життя знаю!»

Поставила сердечко, і аж у грудях тьохнуло! Смішно, це всього лише якийсь лайк. Мама каже, що вподобайки в соцмережах — то «емоційні погладжування», тому не варто ними аж так дуже перейматися, а Олеся собі думає, чому б і не вподобати, якщо фото справді гарне.

«Дуже розумно, Олесечко, запала на найкращого друга, ще й тепер, коли в нас дружба на відстані... Він же на мене не запав, це точно... А взагалі, терміново треба і собі фотку виставити».

Олесі зараз емоційні погладжування не завадять... Нова школа — нормальна, і навіть нові подружки вже є: Ізабел та Елісон. Недавно вони вперше запросили її на *sleepover*, і то було насправді класно. «Зоряні війни. Повернення джедая» передивилися. Дівчата кажуть, що це їхня традиція: у грудні переглядають усі епізоди. На приставці пограли. Трохи балакали. Іноді Олеся ще не у все в'їжджає, коли говорять швидко і за британською звичкою

«ковтають» закінчення, тож часом їй легше просто кивати головою з розумним виглядом.

Так, так, усе «нормально», і треба бути вдячною — це мама постійно повторює. Але колись було крутезно. Особливо на різдвяних канікулах... На ковзанку ходили і на санки. А опісля обпікали язички смачнющим какао. І реготали, як навіжені, іноді забуваючи, з чого. Або збиралися в когось удома й дивилися фільми, смажили попкорн у мікрохвильовці, грали в «Уно» чи у «Вибухових кошенят», знімали тіктоки на Катин канал — реакцію на гидкі цукерки на будь-який смак, як у «Гаррі Поттері», чи голосування за найсмачніші чипси, — складали пазл на тисячу деталей, а потім Катя круто монтувала це все у пришвидшеному режимі. Одного разу пекли бельгійські вафлі, а якось навіть самі крутили суші. Здавалося, так буде завжди. Але тепер Катя знімає тіктоки про життя і школу в Норвегії. Завдяки тим її відео Олесі іноді здається, що Катя не так уже й далеко...

Дружба на відстані — це складно. Єдине, що залишилося в їхньої компашки, — це купа спогадів і чатик на п'ятьох. Макс і Ліна в Україні, Катя у Норвегії, Устим у Польщі, і Олеся — у Британії. У перші місяці повномасштабного вторгнення їхній чат аж гудів, вони постійно про щось переписувалися, найбільше під час повітряних тривог. А з часом спільних тем знаходилося все менше, особливо

коли частина друзів роз'їхалася в різні країни. Олеся й сама себе ловила на думці, що іноді не знає, що їм писати.

Добре, що їхня енергійна Катя чатик реанімувала, постійно закидала меми, ділилася фотками, вигадувала щось цікаве, а часом чудернацьке. От недавно вони мали цілий день фоткати все фіолетове, що потрапить їм на очі.

«Ну ок, напишу Максу, чого це я...» Відкрила директ — а Макса вже й нема: *last seen 26 minutes ago*. Мимоволі почала вираховувати різницю в часі. «Це у мене пів на сьому, а в Україні, значить, пів дев'ятої, ще не пізно». Аж тут у кутку екрана вигулькнуло повідомлення від Каті:

Ти вже Ганні есей надіслала?

Олеся й Катя на додачу до британської та норвезької шкіл і далі вчилися в Україні онлайн. А їхня Ганна Миколаївна, вчителька мови й літератури, придумала їм завданнячко на канікули: написати щось гарне про українське Різдво.

Та яке! Нічого не пишеться.

На тебе не схоже.

У мене криза першого речення.

То, може, почнеш із другого? 😊

Олесі завжди добре вдавалося писати, вчителька іноді зачитувала її твори перед цілим класом, а минулого року її робота навіть виграла в літературному конкурсі й Олесю запросили на радіо. То було її перше в житті інтерв'ю і перший раз у радіостудії. Відтоді вона й смакувала мрію про те, щоб стати журналісткою.

Відкрила свій гугл-док з есеєм. Учора встигла там написати «Мое Різдво» — і все. Бо далі писати було нічого. Жоднісінької цікавої думки — чи хоч якоїсь думки. Передріздвяні приготування навколо були дуже гучні, червоно-зелені та яскраві, усе мерехтіло й відчайдушно джингльбелзило.

На запит «українське Різдво» гугл видавав багато картинок-вирви-око, зі щокастими колядниками в колушках на засніжених полях. Правда, таких колядників вона ніколи вдома не бачила. На свята до них із батьками приходили колядувати переважно сусідські діти, іноді Олеся й сама приєднувалася до гурту.

Та особливо дівчина любила, коли в гості заходила колядницька ватага, де були мамині знайомі: театральні художники Олена й Богдан, а ще хвацький акордео-ніст Іван. Ватага зазвичай добиралася до них додому пізно під вечір. «За вікном чорна хмара в'ється, — одразу

з порога заводили вони, і в їхній квартирі розгорталося ціле дійство. — Під вікном колядник човпється. Пустіть його у хату, він вам буде коляду співати...» Колядку одразу підхоплювали пастухи у високих шапках і вусатих каптурах, що затуляли все обличчя, аж годі було впізнати, хто під ними ховається, янголи в ошатних ризах, кучеряві баранці та кози з ріжками а-ля Малефісента, східні царі в химерних тюрбанах, колядниці в барвистих стрічках і керсетках...

Зараз їй із мамою колядники світили хіба що на картинці. Це мало бути Олесине перше Різдво не вдома.

Може, про британське Різдво писати? Олеся дещо пригадала і полізла на ютуб. Знайшла різдвяний випуск QI зі Стівеном Фраєм. За цими програмами вона підтягувала свою англійську, колись багато чого там не розуміла, а зараз розуміє майже все — завдяки однокласникам.

Виявляється, ідея зразкового засніженого Різдва, як із поштівки, з'явилася завдяки творам Чарльза Дікенса, який його найбільше застав у дитинстві. А насправді у Британії не так уже й багато було того білого Різдва: за все ХХ століття в Лондоні з околицями — всього чотири, і трохи більше у ХХІ столітті.

Олеся визирнула у вікно. Мабуть, цей рік до статистики білого Різдва теж не увійде. Надворі мжичило, сіра мряка окутувала мокрі дерева й будинки, а за хвилину мжичка

перетворилася на справжній собі дощ. Попри святкові декорації і світелка у вікнах, нічого не віщувало рипучого снігу й різдвяної магії. «Не буду ж про цей вічний дощ писати! — з досадою подумала дівчина. — Щось таки нічого не придумується, напишу в чат своїм, спитаю, хто що робить. Як же я за ними сумую!»

У загальному чаті вона написала:

Усім привіт! Що у вас зі святковим настроєм? ✨ €? Бо в мене не дуже)))
Ми ж на Різдво зідзвонимося, правда?

Тоді якусь хвилину подумала і додала:

Пропоную разом поколядувати.

Макс озвався майже одразу:

Я за! Хоча мені слон у дитинстві всі вуха відтоптав 🐘

Щось більше ніхто нічого не пише. Дурна ідея, напевно. Але як згадати, коли на ковідному карантині сиділи, нічогенько так завивали під Альону Альону в зумі, весело було.

На екрані засвітилося повідомлення від Каті:

Може, приготуємо кутю? Кожне у себе? Ми цього року святкуватимемо Різдво з норвезькими друзями, батьки моєї Сульвей нас запросили. Обіцяють традиційні баранячі реберця і збитий крем із морозивою. То куті там точно не буде. Ви трошки познімаєте свій процес, а я відео змонтую. Буде класно!

З усієї різдвяної їжі Олеся найбільше любила кутю і пампухи з маком. Їй аж шкода стало, що це не вона таке придумала. Але ж справді, так гарно буде зготувати щось традиційне до святкового столу. Дівчина поставила Каті повідомлення велике сердечко і відписала:

Клас, давайте! Я ще ніколи сама куті не готувала.

Устим теж озвався:

Бабуся готуватиме, а я допомагатиму. Це рахується?

Катя:

Ага)

Макс:

Я от хотів відмовитися, але потім подумав, що це мій шанс вигадати новий рецепт. Завжди цікаво було, як воно з сушеними ананасами вийде))))

Олеся:

Добре вам казати, але де я тут пшеничну кашу знайду? Пластівцями заміню, чи що?

Катя:

Можна рисом 😊 Мені тут у Саннесі теж треба буде добре попотіти, щоб усе знайти.

Аж під вечір нарешті написала Ліна:

У нас щойно скінчилася повітряна тривога, а в підвалі вайфай майже не тягне. Але

я вже планую собі заготовки ☺ Буде всім кутям кутя ☺

— Мам, ми тут таке придумали: кутя-челендж!

— Олесечко, а як це? Тільки не кажи, що в школу знову треба нести українську страву...

— Та ні, це не в школі. Це ми компанією придумали. Готуватимемо кутю кожне в себе й відео знімемо, а Катя потім змонтує, і так ми будемо просувати українські традиції в усьому світі! Поможеш?

— Доцю, ти тільки не ображайся, але я набрала проєктів і на свята мушу засісти й заробити нам трохи більше грошеньт...

— Ну, мам...

— Сонечко, зате я купила нам *mince pies*, мене Олівія на роботі почастивала, і тепер ти теж маєш спробувати.

— І що це взагалі таке? Якась варіація пастушого пирога, чи що? Якщо то з м'ясом, я не їстиму!

— То такі мініпироги з начинкою із сухофруктів. Я їх розігрію — і посмакуємо щось таке різдвяне-британське-вікторіанське.

— Ма-а-ам, а кутя?

— Олесю, макітри й макогона нема. І, як на те пішло, кавомолки теж. Плюс я не знаю, що тут із маком взагалі, та й пшеничної каші я теж не бачила. Давай уже цього року без куті...

Без куті, аякже! Олеся насупилася, спробувала згадати, що там завжди додавала до куті бабуся, погуглила рецепт — ніби не дуже складно, лиш треба придумати, як розтерти мак. Ага, є кам'яна ступка для спецій! Маленька, правда, доведеться робити багато підходів, але так-сяк та й розтовче той мак!

За якісь пів години Олеся рипнула вхідними дверима.

— Я на закупи! — гукнула вона мамі вже з порога.

— Які ще закупи? — здивувалася мама, яка вже залипла у свій ноут, а Олеся швидко вибігла, щоб не відповідати.

«Піду одразу ж у M&S, найбільший супермаркет на районі. Здається, там є геть усе». Та, намотавши два кола продуктивим відділом, Олеся почала думати, що, може, треба було послухати маму і не вигадувати. Родзинки є, мед теж, волоських горіхів не знайшла, тож узяла мигдаль. Що там Макс писав про ананаси? Ананаси тут є, а от маком і пшеничною крупою навіть не пахне. Водорості вакаме є, палянички для буритос — є, паелья швидкого приготування — є, а куті нема.